

SCHOOL- VOORBEELD VAN DE GROENE STAD

TEKST JAN GOIJAARTS EN WILCO VAN HEERWARDEN BEELD GEMEENTE VEGHEL

Tsjilpende vogels. Langzaam word je wakker. De geur van gemaaid gras prikkelt je neusvleugels. Je rekt je genoeglijk uit. Opstaan. Eerst een kopje thee. De dauw op de weilanden glinstert in het licht van de opkomende zon. Even van het uitzicht genieten. Zo presenteert Veghels Buiten zich aan toekomstige bewoners. Rust, ruimte en bovenal veel natuur om van te genieten, dat vind je in dit nieuwe woongebied aan de rand van de stad. Is dit de groene stad van de toekomst?

Het gaat goed met de economie in Veghel, de food-industrie trekt miljoeneninvesteringen aan en de stad is uitgegroeid tot de economische hotspot van de AgriFood-regio. Positief gevolg is een groei in de werkgelegenheid van Veghel, maar waar gaan die mensen wonen? 'Nu nog vaak buiten Veghel, maar wij willen ze met Veghels Buiten ook een plek bieden in de gemeente waar ze werken', stelt wethouder Jan Goijaarts.

De wethouder van onder andere Ruimtelijke Ordening wil met dit project een uitbreiding realiseren die teruggrijpt op de Brabantse identiteit. Goijaarts: 'Veghels Buiten probeert het authentieke Brabant tot leven te wekken door kleine kernen in het groen te ontwikkelen. Verspreid over verschillende erven en buurtschappen worden de komende jaren zo'n 2.000 woningen ontwikkeld voor woningzoekers uit elke inkomensklasse.' Die groenkeuze is niet alleen gebaseerd op het verleden, maar ook juist met een blik op de toekomst. 'Veghels Buiten is een bewuste keuze voor alle voordelen die groen biedt', aldus Goijaarts. 'Gezondheid voor onze bewoners, klimaatadaptie voor een toekomstbestendig woongebied en volop ruimte voor een nieuwe manier van leven waarin de community-gedachte voorop staat.'

Community

Die community-gedachte komt tot uiting in de verschillende ‘minidorpjes’ die in de planning staan. ‘Alle kleine erven en erfbuurtschappen hebben een gezamenlijk erf dat uitnodigt tot elkaar ontmoeten en dat de bewoners gezamenlijk kunnen inrichten en moeten onderhouden. De grotere buurtschappen hebben gezamenlijk groen. Hiermee trekken we bewoners aan die zich bekommeren om hun leefomgeving en waarde hechten aan de natuur. Veghel is van nature een stad met veel coöperaties en die identiteit hopen we ook aan te boren binnen dit project. Veghels Buiten is opgezet als een woongebied waarin mensen intensief samenleven, samenwerken en samenwonen.’

De basis voor die community-wens is verder terug te zien in het groene ontwerp. Wilco van Heerewaarden, vestigingsmanager BTL Advies, vestiging Oisterwijk, is zowel vanuit de aanleg van de infrastructuur als de groenvoorzieningen nauw betrokken bij de opzet van Veghels Buiten: ‘Elk erf en buurtschap wordt afgeschermd met een groene omkadering. Dit gebeurt op basis van houtwallen die er nu al zijn en door de aanleg van nieuwe houtwallen en/of bomenrijen. De bewoners zijn straks aan zet om de groene wal af te ronden aansluitend op hun eigen tuinrichting.’

Klimaatadaptatie

Naast de groene wal worden diverse greppels gerealiseerd voor de waterberging. Van Heerewaarden: ‘Dit is niet de enige plek waar we water opvangen trouwens. In het gebied liggen verschillende bergingsvijvers die ik zie als de groenblauwe longen van het gebied. Het complete gebied wordt hydrologisch neutraal ontwikkeld en de gedachte is dat er veel ruimte is voor het opvangen van het water in de directe nabijheid van de woningen. Deze duurzame aanpak van water in de stad vormt een belangrijk thema in Veghels Buiten.’

Projectkwekerij

Een ander thema dat veel aandacht krijgt in Veghels Buiten is het toekomstgericht realiseren van de groenvoorzieningen. Dit gebeurt onder andere met de aanleg van een eigen projectkwekerij.

Van Heerewaarden: ‘Bomen hebben tijd nodig om tot wasdom te komen. Door de bomen in het klein aan te kopen en kleinschalig op te kweken, wordt voorgesorteerd op de duurzame ontwikkeling van het groen van Veghels Buiten. De opgekweekte bomen planten we in het gebied. Hier gaat ook een grote symbolische waarde vanuit. Kwekers, collega’s vanuit de gemeente, schoolkinderen en nog vele anderen hebben samengewerkt om de kwekerij te realiseren. De kwekerij koppelen we aan het onderwijs zodat ook kinderen inzicht krijgen in het belang van bomen bij de aanleg van een nieuw woongebied.’

Naast de educatieve functie is de kwekerij ook vanuit praktisch oogpunt van belang. ‘In de bouwrijpfase willen we al zoveel mogelijk de groene randen aanleggen zodat de mensen ook daadwerkelijk een beeld krijgen van het eindresultaat. Bij de bouw kan een keer een boom sneuvelen, maar wij vinden niet dat het nog 10 jaar moet duren voordat de groenstructuren in het woongebied pas zichtbaar worden’, aldus Van Heerewaarden.

Gezondheid

En er worden veel bomen geplant in Veghels Buiten. 'Er is gekozen voor een breed opgezet ontsluitingslint dat de verschillende minidorpjes met elkaar verbindt.' Het Lint (ook letterlijk de naam van de weg) wordt in de toekomst begeleid door een brede groene singel tussen de woonbuurten. Naast Het Lint komt er ook volop ruimte om te wandelen en te fietsen. 'Er wordt al veel nagedacht over een wandelstructuur met bruggetjes, een karrespoor, struinpaden en plankjes over water. De inwoners worden echt gestimuleerd om te wandelen en via verschillende fietsroutes trekken ze ook zo het buitengebied in', aldus Goijaarts.

'Eén van de speerpunten in het gemeentelijke beleid is jongeren op gezond gewicht te krijgen. In Veghels Buiten bieden we volop echte speelruimte voor kinderen, zodat ze gezond kunnen opgroeien.' Van Heerwaarden: 'Laten we ook niet vergeten welke positieve effecten groen heeft op de psychologische gezondheid van inwoners. Mensen voelen zich gelukkiger door te wonen en te leven in een groene omgeving en hebben minder stress. Ook dat is een meerwaarde van deze ruime en groene opzet.'

Marketing

In het begin van dit artikel is de marketingtekst van de website al even aangehaald en dat is niet voor niets. Goijaarts: 'Wij hebben met Veghels buiten onze nek uitgestoken. Het is een bijzonder woongebied. Je moet wel het lef hebben om een totaal nieuw concept neer te zetten. We hebben moeten opboksen tegen het beeld dat een uitbreiding aan de rand van de stad oproept. Mensen denken vaak aan een Vinex-wijk. De groenbeleving die wij bieden met Veghels Buiten is echt van een andere orde. De start van de verkoop verliep even moeilijk. Natuurlijk speelde de crisis ook een rol. Na de bouw van meerdere particuliere huizen in de kleinere erven zien wij dat de belangstelling een vlucht neemt. Er zijn momenteel veel ontwikkelaars bezig met de ontwikkeling van koop- en huurwoningen in de grotere erven en buurtschappen.'

BTL Advies - Groene architecten en adviseurs

Het ene groen is het andere niet. Om de gewenste functie van groen te realiseren en goed te benutten, is een doordachte aanpak nodig. Dat begint met kritisch nadenken over relevante eisen en wensen. Vervolgens zijn vakmanschap en zorg nodig voor de aanleg en het onderhoud. Alleen op deze manier komt het groen tot stand dat aansluit bij de behoeften. Niet alleen vandaag, maar ook morgen. BTL Advies is het groene architecten- en ingenieursbureau. Wij zijn tuin- en landschapsarchitecten, ecologen en adviseurs. Technici die rekenen en tekenen en consultants die het liefst met hun laarzen in de modder staan. Ervaren specialisten die verstand hebben van bomen en planten, en kennis van de natuur in stad en landschap. Kijk voor meer informatie op www.btladvies.nl

Kortom, de toekomst ziet er zonnig uit voor Veghels Buiten. Goijaarts wijst nogmaals op de kracht van het woongebied. 'Het is belangrijk dat we de unieke kenmerken ook op de lange termijn vasthouden. Veghels Buiten moet de rust en ruimte behouden. Dit betekent dat we ook in de toekomst de groene kwaliteit moeten bewaken en moeten investeren in onderhoud. Dat is onze verantwoordelijkheid, maar ook de bewoners zijn deels verantwoordelijk voor het (groen-)onderhoud van hun eigen minidorp.' Kortom, samen moeten we ons blijven inzetten voor een groene leefomgeving.'

